

*PŮSOBENÍ NIKOTÍNU
ROSTLINNÁ A MĀSITÁ STRAVA
PITÍ ABSINTU-NAROZENÍ DVOJČAT*

Dotazy: "Jak působí rostlinná nebo masitá strava a jak nikotin? Odkud to, že mají ženy syny, ač předkové nikdy syny neměli? Jak to, že někdo má dvojčata dvakrát po sobě? Jaký vliv má absint, kořalka na semeno? Jaký je rozdíl mezi stářím vos a včel?"

R. Steiner: To, co jsem již říkal o včelách, platí pouze pro včely, nikoliv pro vosy. U včel se to má poněkud jinak než u vos. Nejdříve se však pokusme zabývat otázkou nikotinu jako jedu vznikajícího při kouření tabáku a vnikajícího takto do lidského těla.

V prvé řadě si musíme objasnit, jak se projevuje účinek nikotinu. Účinek nikotinu se projevuje především v zrychlené činnosti srdce. Tzn., že nikotin působí na krevní oběh, který činí živějším. Srdce totiž není pumpou pohánějící krev, nýbrž pouze ukazuje, co se v těle děje. Tluče-li srdce rychleji, znamená to, že rychleji cirkuluje krev! A působení nikotinu v krevním oběhu se projevuje zvýšenou srdeční činností.

Také nám musí být jasné, že vše, co se v lidském organismu děje, je velmi přesně řízeno. Z tohoto hlediska si pro lidský organismus nelze představit nic důležitějšího, než je puls (tep) krve. Ještě i v pokročilém stáří můžeme naměřit puls kolem 72 tepů za minutu. Podobně jako těchto 72 tepů lze u člověka napočítat také 18 nádechů za minutu.

Vydělíme-li 72 tepů 18 nádechy, dostaneme číslo 4.

Tzn., že rytmus krevního oběhu je 4x rychlejší než rytmus dechu. Jde tu samozřejmě o průměrné (*ideální*) hodnoty, neboť u každého člověka jsou tu různé odchylky. V různosti těchto poměrů spočívají rozdíly mezi lidmi, zatímco v ideálním průměru jsou tyto vztahy dány vzájemným poměrem 1 : 4 !

Nikotin se může dostat do našeho organismu jako následek vášně pro tabák nebo jako lék. Všechno je jedem či lékem! Vypijeme-li např. naráz několik věder vody, je to pro nás přirozeně jed. V přiměřeném množství je voda potravou a v pozoruhodně malých dávkách může být dokonce i lékem.

Voda je vůbec mocný lék použitelný všemožnými způsoby. 1

I u těch nejprostších látek lze říci: jed může být současně lékem! Musíme tedy znát účinky substancí na lidský organismus, jehož krev, dodáme-li mu tabák, se stane živější (oživíme oběh krve). Dech ovšem v téže míře podnícen není! Tabák tedy poruší přirozený poměr mezi tepem a dechem (1:4). Krev uvede nikotin do rychlejšího tepu, dech dodávající krvi kyslík nikoliv. V každém tepu se má s krví smísit jisté množství kyslíku. Tepů však zatím přibylo, množství kyslíku však zůstalo stejné. Krev se tak nedostává kyslíku, krev vyžaduje víc kyslíku, než jí dech může poskytnout. Tím nastává byť i zcela nepatrný nedostatek dechu. Jak jsem již řekl, lidské tělo v podstatě velmi mnoho vydrží, a tak si člověk tento nedostatek dechu nemusí vůbec uvědomit. Při každém nádechu je ovšem nedostatek dechu doprovázen (*podvědomé*) pocitem úzkosti, jehož je příčinou. Vědomý pocit strachu, jak jej známe z různých životních příčin, zvládnáme ovšem snadněji, neboť jej v sobě nosíme tak, jak si jej také uvědomujeme. Pocit úzkosti z nedostatku dechu je však docela nevědomý.

Zde se dotýkáme příčin nemocí, jež v nás zůstávají nepozorovány v podobě úzkosti, obav, strachu, hrůzy atp. V kuřákovi je, aniž to pozoruje, neustále přítomna příčina nemoci, neboť se stále a zcela naplňuje určitou mírou strachu. Z vlastní zkušenosti víme, že s pocitem strachu se nám silněji rozbuší srdce. U člověka, jenž se neustále otravuje nikotinem, je srdeční tep zrychlený trvale. Z vlastní zkušenosti také víme, že i zvýšená tělesná činnost (např. rychlá chůze) nám rovněž zrychlí tep. A nejen to. Opakovaně zvýšené namáhání svalů zvětšuje jejich objem (nedojde-li k trhání tkáně, nemusí to být člověku na škodu). Protože zvýšená činnost zvětšuje objem svalů a protože je srdce rovněž sval, způsobuje nikotin zvětšování objemu srdce, které může omezovat funkce ostatních vnitřních orgánů. To může vést až k narušování cirkulace krve srdcem.

Srdce nemůže oběh krve řídit, zbytnělé jej však může rušit.

Se srdcem bezprostředně souvisejí ledviny. Není-li srdce v pořádku, vždy můžeme současně pozorovat také poruchu ve funkci ledvin. Vznikne-li v činnosti srdce a ledvin nesoulad, ledviny přestanou správně vylučovat. Má-li člověk vlivem

---

1 R. Steiner naráží na prastarou metodu vodoléčby, zmiňovanou již u římských císařů, jejíž zevní aplikace se řídí zásadou "na studené teplé, na teplé studené!" Tato metoda je zmíněna např. u Josefa Dobrovského. Její nejširší praktické aplikace, vč. vnitřního užití, popsal v minulém století německý farář Sebastian Kneipp, jehož metoda učinila z bezvýznamné vesničky Werishofen "lázeňské městečko".

nikotinu příliš rychlé životní tempo, velmi rychle se opotřebuje. Kdo vzhledem ke svým tělesným poměrům přijímá příliš mnoho nikotinu, ten počne zvolna chřadnout. Chřadne současně i následkem nevědomého stavu úzkosti, jenž rovněž nepříznivě ovlivňuje činnost srdce. U člověka, přijímajícího do svého těla příliš mnoho nikotinu, můžeme také pozorovat pozvolné ovlivňování jeho síly myšlení.

Pokud jsme zažili v nějaké situaci pocit strachu, vzpomeneme si jistě, jak jsme nebyli v tomto rozpoložení schopni správného myšlení. Musí nám být tedy zřejmé, že z trvalé nevědomé úzkosti (vyvolávané otravou nikotinem), musí být také trvale narušováno naše myšlení. Kuřáci zpravidla usuzují příliš rychle, jako člověk v úzkých. Je-li takový stav trvalý a navíc nevědomý, může vést až k myšlenkovému stihomamu, o jehož neblahých důsledcích není nutno nikoho přesvědčovat. Lze tedy nci, že požívání nikotinu představuje skutečně trvalé podkopávání zdraví člověka. Míním ovšem užívání nikotinu z vášně, nikoliv jako léku. U takových věcí, jako je kouření, jež se objevilo až v průběhu vývoje lidstva, neboť původně lidé nekouřili, musíme ovšem přihlížet také k jejich druhé straně...

Nuže pánové, předpokládejme nyní člověka, jehož poměr tepu a dechu je z různých důvodů opačný, jenž má manko v tepu krve. Protože se ve skutečnosti u žádného člověka nevyskytuje ideální poměr 1 : 4 , dejme tomu, že náš člověk má namísto 72 tepů pouze 68 tepů za minutu. Co se nyní stane, začne-li tento člověk kouřit? I zde dostane jeho krevní oběh podnět k oživení! Stoupne-li mu nyní pulz ze 68 na 72 tepů, dostane krevní oběh do souladu s dechem. Tzn., že u nemocí pocházejících z příliš slabého krevního oběhu může lékař pacientovi kouření doporučit!

Zatímco je příliš rychlý oběh krve v poměru k pomalejšímu dechu příčinou úzkostných stavů strachu, jichž si nejsme vědomi, příliš pomalý oběh je v poměru k rychlejšímu dechu příčinou nutkavé nespokojenosti. Nespokojený člověk chodí sem a tam, protože chce něco, aniž ví co. Zkrátka, pro slabý krevní oběh je charakteristický trvalý stav nutkavého chtění a současného nevědění, co vlastně chtít. Chtít a nevědět co, nevede ke spokojenosti v životě, v zaměstnání atp. Zde je možná léčba kouřením. Lidí, kteří nevědí, co chtějí, v poslední době stále přibývá. 3-4 století již totiž lidé odvykají duchovní činnosti. Chodí např. do kanceláře, kde se za peníze zabývají tím, co nemají rádi. Ať si již pracovní dobu odsedí, ať jsou pilní, přece nemají skutečný zájem o to, co dělají. Možná ho hledají v divadle, možná ve čtení novin, došlo to však již tak daleko, že i čtení knih je

dnes už vzácností. Příčinou je, že lidé nevědí, co chtějí. Aby něco vůbec chtěli, musí jim to být teprve předepsáno. 2

Čtení novin a návštěvy divadla sice podněcují smysly i rozum, ne však naši krev. A v tom to právě vězí! Naši krev může podnítit jen četba, při níž se musíme namáhat, abychom čtené pochopili. Tím je podněcována i naše krev. "jenže takto se dnes lidé namáhat nechtějí. To je nebvaví, oni se chtějí rozptylovat. Tzn., že se snaží ničemu nerozumět! 3

Jestliže lidé nechtějí ničemu rozumět, jejich krev proudí pomaleji a zhoustne (*duševní lenost = pomalá výměna látek*). Hledají tedy prostředky k uvádění stále houstnoucí krve do chodu. Takovým prostředkem je např. doutnající tyčinka v ústech. Nikotinem se ovšem krev nestane řidší, pouze je podněcována k živějšímu pohybu. Následkem stále těžšího krevního oběhu se projeví různé příznaky stáří (*těžkopádnosti*) již ve věku, kdy tu ještě nemusely být. Z toho vidíme, jak je lidské tělo ve své činnosti mimořádně jemné a že do něj můžeme nahlížet nejen rozborem krve, ale také zkoumáním lidského chování, zda např. myslí rychle či pomalu.

Z toho, vážení pánové, vidíte, že chceme-li něco vědět o účincích nikotínu, musíme poznat veškeré procesy krevního oběhu a dýchání přesněji.

Vzpomeňte nyní, jak jsme mluvili o tvorbě krve v kostní dřeni. Je-li krev uvedena do příliš rychlého pohybu, i kostní dřeň musí pracovat rychleji, než by měla. Nestačí-li kosti, dávají prostor k množení oněch zvířátek, která člověka v životě požírají. Lékaři, jako např. Mečnikov, se domnívají, že příčinou smrti

---

2 Ten, kdo masově předepisuje, co mají lidé chtít, je zákonodárce. Je ovšem stupidní předepsat lidem např. prohibici a domnívat se, že uposlechnou. Jak již tu bylo R. Steinerem řečeno, zákony podněcují k jejich obcházení. Vykutálený zákonodárce může ovšem předepsat opak toho, čeho chce dosáhnout.

Herodot praví, že když athénská obec požádala mudrce Solóna, aby staré a kruté zákony Drakontovy nahradil novými, sestavil Solón zákoník a ihned opustil Athény (cestoval po světě). Proč? Solón to později vysvětlil zhruba následovně: "Nedal jsem athéňunům zákony nejlepších, ale takové, jaké jsou s to respektovat.

Nato jsem odešel, aby mě snad přátelé nepohnuli ke změněm."

3 Nejběžnější námitky proti duchovní vědě, nejsou-li zrovna projevem nenávisti, vyznívají v tom smyslu, že je příliš těžká. Často se taková duševní lenost skrývá pod "vznešené námitky": "Pěstovat chladný lidský rozum není dobré. Nejdůležitější je láska!" Láskou je z.de ovšem míněn pouhý nerozum. Neboť co může vědět duševní lenoch o lásce? Láska přece není pouhé "pění" na tom, co máme rádi!?"

člověka jsou tzv. "osteofagové". 4 Kdyby jich nebylo, žil by podle nich člověk věčně.

Pravdou je, že čím jsme starší, tím více je v nás osteofagů, jimiž jsou naše kosti zvolna vyžírány. Pravdou je ovšem také to, že je víc růstu na poli dobře hnojeném než na špatně hnojeném. Hnojivém pro osteofagy je např. nikotin, jímž činíme kosti špatnými pro nás, pro ně však dobrými. Tak už to ve světě chodí. Pohodlnému myšlení vyhovuje svět stvořený dobromyslným pánbičkem, v němž musí být vše dobré.

Z téže pozice pohodlného myšlení lze však proti tomu namítnout: proč tedy Pánbůh vedle kostí stvořil také osteofagy? Kdyby jim nedal růst, nemohli by nás za živa požírat a my bychom mohli se svými kostmi zacházet tak špatně, že by nakonec zašly na něco jiného, každopádně by však vydržely alespoň několik století.

Pohodlné myšlení ovšem nemůže člověku prospět. Prospět může jen znalost skutečnosti a pouze jí se tedy musíme zabývat! Jemné síly, jež mají účast na vzniku kostí, mají své nepřátele, využívající jejich oslabení, neboť osteofagové jsou tvořeni týmiž silami jako kosti. 5

Čím jsme starší, tím více je v nás osteofagů (miliony). Nejchytřejší tedy nejsou ti velcí požírači lidí (lvi atp.), ale ti malí, jež nosíme v sobě, jímž připravujeme úrodnou půdu přijímáním nikotinu do svého těla. Je tedy zřejmé, jak neskonale důležité je důkladně porozumět celému člověku, máme-li se dopátrat působení nějaké látky v lidském těle. Řekl jsem tu již, že mě ani nenapadne agitovat pro či proti užívání nějakých látek. Uvedu pouze, jak působí. Vegetariáni si např. naříkají na sklon k lehké mdlobě atp. Tu jim odpovídám: "Ano, to pochází právě z toho, že nejíte žádné maso!" Takové věci, není-li pravda, musíme pozorovat zcela objektivně. Nikdy nesmíme nic vnucovat násilím ani sami sobě!

---

4 Mečnikov Ilja Iljič (1845-1915), ruský přírodovědec, proslul pracemi z oboru patologie infekčních nemocí. Tvůrce teorie "fagocytosy" (boje bílých krvinek proti nákaze). Původně prof. zoologie v Oděse, později na Pasteurově ústavu v Paříži.

5 Žádná síla se neprojeví, není-li jí kladen odpor, nepůsobí-li na nějakou překážku. Úsilí překonat překážku stupňuje (mocní) míru své akce (vyvíjet svou velikost), a to tak dlouho, pokud je překážka s to ve svém obsahu vyvíjet v odpovídající míře protisílu reakce. Z uvedeného důvodu zveme takovou překážku "působíště sil", jehož obsah je přeuspořádán silami reakce, např. silami odpovědnými za růst a pevnost kostí. Polevíli pak síly duchovní akce, ubude v téže míře také síl tělesné reakce a kosti (působíště sil) Ztrácejí částečně svou pevnost. Nepevný obsah kostí je živnou půdou pro osteofagy.

Nuže, jak objektivně pozorovat pojidání rostlin a masa?

Podívejte se, vážení pánové, rostlina dospívá potud, pokud svůj zárodek vložený do země vyvine k zeleným listům a k barevným lístkům květů. Z této rostliny pak sklídíme např. klasy či zelí a připravíme si to vařením atp. k jídlu. Tu pozorujeme, že ve srovnání s masem (tj. svalstvem zvířat) se jedná o docela jinou látku. V jakém poměru jsou tyto dvě látky?

Víme, že zvířata jako kráva, kůň atp. jsou vegetariáni, kteří nepojídají žádné maso. Víme také, že zvíře pouze nepřijímá (potravu), ale také vylučuje. Co je vně, to přijímá do sebe (dovnitř) a co je v něm, to ze sebe vylučuje ven. Ptáci např. pelichají a ztracené peří musejí nahrazovat novým. Jeleni zase shazují paroží a člověk si stříhá nehty, které mu zase dorostou. Člověk mj. neustále vylučuje svou kůži. Během 7 až 8 let postupně vyloučíme veškerý obsah svého těla a nahradíme ho novým. Tak je tomu i u zvířat. Např. u vola se tato výměna děje rychleji než u člověka. Z čeho pochází maso tohoto vola? Tak se musíme ptát! Maso vola vzniklo ze samých rostlin. Vůl vytvořil maso ve svém těle z rostlinných látek. To je to nejdůležitější, nač máme při tom myslet.

Zkrátka, tělo zvířete je s to udělat z rostliny maso. Člověk může vařit kapustu sebedéle, ale maso z ní nedostane. Ve zvířecím těle vzniká to, co zevními prostředky nesvedeme. V těle zvířete jsou tedy přítomny síly, jež ve vnějších prostředcích přítomné nejsou. V těle zvířat (i lidí) jsou přítomné síly, jež mohou z rostlinné substance udělat látku masité.

Pozorujme nyní rostlinu (*obraz*). Až dosud na ni působily síly, utvářející listy, bobule atd. Nyní si představme, že by krávě nebo volovi napadlo, že vyrábět z rostlin maso je pro něj namáhavé a zdoluhavé, že to za něho mohou udělat jiná zvířata, a on začne žrát jejich hotové maso.

Takto by však síly, jež má vůl v sobě ke zpracování rostlin, zůstaly nevyužity a přišly by nazmar. Představme si továrnu uvedenou do chodu, aniž něco vyrábí. Jen se tu maří nesmírně mnoho síly. Jenže, vážení pánové, síla, jež by v těle zvířete přišla takto nazmar, se nemůže jen tak ztratit. Vůl je doslova napěchován silami, jež, nemohou-li vyrábět maso, dělají něco jiného a namísto masa tvoří škodlivé látky, jimiž by se vůl naplnil. Zejména by tu šlo o tvorbu kyseliny močové a v ní působících sil. Z nějakého zvláštního důvodu má kyselina močová mimořádnou slabost pro nervový systém, a tedy i pro mozek. Zkrátka, masožravý vůl by se musel zbláznit! Kdyby volové žrali např. holuby, mělo by na ně, podle materialistického vědeckého názoru, působit jen to materiální, takže by měli být

mimi jako holubi. Ve skutečnosti by se však tito voli rozvášnili, ba rozzuřili. 6

Mnozí z vás vědí, jak rozvášněni jsou koně, dá-li se jim jen trochu masa. To se přirozeně týká také lidí, v jejichž dějinách se to projevuje velmi zajímavě. Část Asie např. je přísně vegetariánská. Tito lidé jsou mimi, málo vedou války. Teprve v přední Asii začali jíst lidé maso a zde také začala válečná zloba. Zkrátka, asijské národy, jež maso nejedí, využívají příslušných sil k přeměně rostlinných látek na maso a následkem toho jsou povahy mírné. Vedle toho národy, jež maso jedí, těchto sil nevyužívají, ale ukládají je v podvědomí. Následkem toho neprojevují zevně onu mírnost jako vegetariáni. Pro takové úvahy se ovšem lidé stávají zralými jen velmi zvolna. Když maso začali jíst, nemohli o tom takto uvažovat, neboť k tomu (k požívání masa) došlo z jistého vnitřního citu, z instinktu.

Podívejte se. Lev požírající jen maso má velmi krátká střeva. Zvířata, požírající jen rostliny, mají střeva velmi dlouhá. Tak je tomu i u člověka. Narodí-li se v rase či národě, kde všichni předkové jedli maso, podědí krátká střeva. Jestliže jedli jen rostlinnou stravu, podědí střeva dlouhá a musí projít tím vším, co ho i takto uschopní udržet si zdraví. Dnes je již možné být naprostým vegetariánem, z čehož má člověk veliký užitek. Z rostlinné stravy nebudeme v nitru hned tak unaveni, neboť se tu nevyučují soli z kyseliny močové a z moči vůbec. Tím si udržujeme čistou hlavu a můžeme snadněji myslet, jestli ovšem vůbec myslíme. Vegetariánství s hlavou prostou solí kyseliny močové nám nebude nic platné, nedovedeme-li myslet. Neboť lidská organizace musí být jako celek v souladu! Přemůže-li se dnes člověk a nejí maso, tu jako vegetarián využívá oněch sil, které lidé nevyužívají, jedí-li maso.

Zde se pozastavme u zvláštního jevu, u nemoci zvané "diabetes" (cukrovka), tak rychle podkopávající zdraví člověka. Nejdříve se objeví v moči cukr a tělo, v němž se tvoří příliš mnoho cukru, podléhá rychle zkáze. Tato nemoc je vlastně velmi fatální. Cukr udržuje člověka v nitru silným, je-li do organismu přiveden správným způsobem. To lze dokonce zjistit i zevně statisticky. V Rusku

---

6 Tuto informaci poskytl R. Steiner lidstvu v r. 1922. V r. 1997 došlo zejména v anglickém zemědělství k hospodářské katastrofě proslulé pod názvem "šílenství krav". V ziskuchtivé honbě za přírůstky je dnes hovězí dobytek krmen granulemi, vyrobenými z neprodejných masných přebytků (z uhynulého skotu atp.). Zde se již nelze vymlouvat, že jsme to nemohli tušit. Jako obvykle tu máme co činit s chronickým ignorantstvím tzv. "přírodní vědy", která se ve své malicherné pyšce a jednostranné materialistické tendenci nechce a nechce dát poučit od vědy duchovní (anthroposofie)!

např. se sní mnohem méně cukru než v Anglii. V tom také tkví celý rozdíl mezi oběma národy! Angličané jsou sebevědomí a egoističtí, Rusové neduživí i když nesobečtí.

Lidské tělo musí zpracovat určité množství cukru. Tak jako člověka podpirají kosti, tak ho musí též podporovat určité množství cukru, jež v těle koluje sem a tam. Přejde-li pak příliš mnoho cukru do moče, pak chybí v organismu, jež ho postrádá. To je celá cukrovka.

Cukrovku zajisté dostávají různí lidé, nejčastěji se však vyskytuje u Židů. Tento národ má k cukrovce větší sklon než ostatní. Organismus Žida cukr potřebuje, avšak velmi těžce ho přijímá. Jeho strava tedy musí být upravena tak, aby co možná ulehčila přijímání cukru, nikoliv snad aby byl vyloučen. Proto ve Starém Zákoně nacházíme celou řadu příkázání o jídle. Mojžíš tu pamatuje na takovou výživu Židů, aby mohli zpracovat cukr, jež je u tohoto národa jen těžko zpracovatelný. Předcházení cukrovce tu sleduje především zákaz vepřového masa, jež člověku mimořádně ztěžuje zpracování cukru. Čteme-li Starý Zákon medicínsky, tuje velmi zajímavé sledovat, s čím vším zákony a "koscher" počítají pro přípravu toho či onoho jídla u Židů. Koscherováním je tu dokonce i zvláštní způsob zabíjení např. drůbeže, jehož cílem je uchovat v mase ještě tolik krve, aby mohl být správně zpracován cukr. Tyto předpisy Židé zachovávají mnohde i dnes, kdy ve městech nacházíme restaurace s hebrejským nápisem "koscher". V poslední době však Židé stále méně udržují svá příkázání o jídle, avšak dál zůstávají ve svém národním společenství. A tu se jim vede velmi špatně, neboť nedodržují příkázání určená právě pro ně, pro tento lid (národ). Proto dostávají snadněji cukrovku než jiné národy! Tak se to má.

Lze tedy říci, že masitá strava tvoří nevyužité síly, které pak působí tak, že v lidském těle nesprávně účinkují a tvoří v něm nečistoty. Tyto nečistoty musí být odstraněny, což je však velmi komplikovaná věc.

Mnohé, správně vyjádřeno, vyjímá se docela zvláště.

Známe lidi, kteří celou zimu svým určitým způsobem pracují a jedí s velkou chutí tolik, že mají denně žaludeční potíže, jež udržují v příslušných mezích notnou dávkou kořalky. Jakmile přijde duben či květen, mají ve svém těle tolik neřádstva, že nutně potřebují něco či někoho, kdo by ho vymetl ven. Tu spěchají do Karlových Varů či do jiných lázní. Karlovarská voda totiž účinkuje jako velmi důkladné projímadlo a tělo vyčistí. Když se pak vrátí domů, začnou znovu. Tak dospívají k tomu, že musí každoročně do lázní, neboť vynechají-li jednou Karlovy

Vary, dostaví se něco takového jako diabetes-cukrovka aj.

Zní to uhlazeně, není-liž pravda, řekneme-li "jedu do Karlových Varů". Ve skutečnosti však hledáme někoho, kdo s nádobou na odpadky naše tělo vysmejčí a uvede do pořádku. A právě to dělají doušky a koupele v Karlových Varech. Tímto způsobem však, pánové, nelze pozvednout zdraví národa! Může-li si kdo dovolit jezdit do Karlových Varů či do jiných podobných lázní, je tomu vlastně tak, že tím konec konců všechny tyto věci vytroubí do světa. Kdo na to nemá, aby jezdil do takových lázní, tomu nezbyvá nic jiného, než se obrátit na medicínu, aby jeho sociální život byl přiveden na správnou cestu. O tom bychom mohli přirozeně mluvit ještě dlouho.

Jak se to má s absintem? Absint účinkuje podobně jako alkohol. Rozdíl je v tom, že alkohol ničí to látkové, co spánek opět poněkud vyrovnává. Absint však narušuje také spánek. U absintu dostane člověk pořádnou kocovinu, právě když spí, a tak je mu bráněno ve spánku. Naopak při pití alkoholu musíme spát. Člověk, jak se říká, se musí z "opičky" pořádně vyspat. Při požívání alkoholu totiž působí spánek příznivě, tj. vyrovnávajícím způsobem. Proto je absint škodlivější než obyčejný alkohol, neboť navíc ničí spánek. 7

Lze např. pozorovat, jak naše vlasy nebo vousy rostou ve spánku rychleji. Kdo se holí, ví, že když v jednom dni dlouho spal, musí se oholit. Nepozorovali jste to také? Ano! (*Ohlas mezi posluchači.*) Není-li totiž v těle přítomna duševní činnost, projeví se v něm velmi rychlý růst. Spánek je zde tudíž právě proto, aby podněcoval síly růstu ve fyzickém těle. Absint však působí právě na spánek rušivě, takže pijan absintu nemůže vyrovnat to, co ve spánku vyrovnává alkoholik. Pijí-li absint ženy, ničí si krev, červená krevní tělíčka. U mužů se ničí

---

7 Absint je hořký likér obsahující 45-70% alkoholu. Je to výslaz bohatý silicemi z pelyňku, anýzu, koriandru, feniklu aj. Zředěný vodou se mléčně zakalí, bývá však extraktem z meduňky lékařské obarven na zeleno. Kolem r. 1847, kdy Francie jobsadila Alžír, pili fr. vojáci absintovou vodu proti zimnici. Odtud se pít absintu

1 rozšířilo. Jeho výroba je ve většině zemí západu zakázána.

V polistopadových Čechách je absint nejen povolen (předtím nebyl), ale masmédiá i spojují s jeho pitím i presidenta či jiné osobnosti, jež ho pijí jako "absák pro pěkné sny".

To naznačuje rozvratné působení absintu na spánek, jehož následky lze sledovat např. v životě a díle malířů Van Gogha a Gauguina, kteří z přemíry inspirace "absáku" zešleli, což bývá docela křivě připisováno jejich tvůrčí rozervanosti.

bílá krevní tělíska. Pitím absintu je ve spánku mimořádně silně ovlivněna měsíční perioda žen, což se zejména u potomstva projeví jako nepravidelnost v onom vylučování, které má nastat každý čtvrtý týden. Tedy to podstatné, co lze říci o absintu, je, že působí podobně jako alkohol, ale navíc ničí spánek. Nyní něco o dvojčatech:

Oplodnění se děje u dvojčat stejně jako při narození jen jednoho dítěte. Do ženského buněčného vajíčka vnikne jen jedno mužské spermie). Nato se cesta uzavře a uvnitř probíhají další pochody izolovaně. Počet potomků je ve skutečnosti určen něčím docela jiným než snad počtem mužských semenných jader. Na potomstvo má vliv celý svět a žena může být krátce po oplodnění vystavena týmž vlivům dvakrát.

To, co vám nyní řeknu, se vám bude zdát možná poněkud divné, ale přesto je to tak. Žena může být při početí dvakrát vystavena stejným vlivům z vesmíru. Předpokládejme např., že oplodnění nastane právě při ubývajícím měsíci.

Žena je tedy vystavena působení určitých vesmírných sil, které pocházejí jen z části Měsíce. Při oplodnění (v prvních třech týdnech) jsou ty nejranější pochody ve vajíčku nevýrazné, docela neurčité. Po třech týdnech je již zárodek docela malou rybkou, před tím byl něčím neurčitým.

Nuže, početí nastalo při ubývajícím Měsíci. Po tři týdny je vše nevýrazné (ze zárodku se může vyvinout všechno možné) a v tomto stavu se dostane žena opět do vlivu Měsíce, tentokrát přibývajícího. Tzn., že zde trochu působil ubývajíc a trochu přibývajíc Měsíc. Tak může dojít k početí dvojčat. Může k tomu však dojít i jiným způsobem.

Může to být také tak, že žena má, řekněme, nějakou antipatii, byť i docela nevědomou, k dětem. Ve svém vědomí může být dětí docela žádostivá, podvědomě má však určitou antipatii. Ano, pánové, stačí i jen určitá antipatie k muži, kterého si vzala, a tím již zadržuje rychlý vývoj embrya. Pak se stane, že to, co mělo z vesmíru působit jen jednou, může působit vícekrát. Tak mohou být počata dvojčata, trojčata i více. To vše je ovlivněno zvenčí. Kdyby bylo zrození více dětí způsobeno oplodněním, byly by narozené děti zcela určitě od sebe navzájem velmi odlišné, neboť by pocházely z různých mužských semínek. Mohli by vzniknout též ze dvou vajíček atp. 8

U dvojčat je však nápadné, jak pozoruhodně jsou stejná. I to, co se objevuje až v pozdějším věku, vyvíjí se u dvojčat stejně. Je to právě z toho důvodu, že vznikla z jednoho jediného vajíčka. To, co tu musíme mít na paměti, je, že při narození dvojčat nedošlo k neobvyklému oplodnění, nýbrž že tu současně působí zevní vlivy.

Rudolf Steiner

---

8 R. Steiner tu míní "dvojčaty" pouze dvojčata jednovaječná. Vzájemná nepodobnost vícevaječných dvojčat je důkazem, le se tu nejedná o dědičnost či o jiný vliv, způsobený oplodněním. Početí dvou identických jedinců (dvojčat) oplodněním jediného vajíčka jedinou spermii nedokáže současné "gentické inženýrství" nijak vysvětlit, neboť v těle matky nedojde k uměle mechanickému dělení vajíčka.